

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА ПОДКРЕПА
ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В
ОБЩИНА КАРЛОВО
/2021 – 2023/

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

I. ОБЩИНА КАРЛОВО – ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ, ГОЛЕМИНА, ДЕМОГРАФСКА ОБСТАНОВКА

II. ОБРАЗОВАТЕЛНА МРЕЖА

III. АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА КАРЛОВО

IV. АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДДРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА КАРЛОВО

V. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

VII. КООРДИНАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

IX. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ)

Настоящата стратегия е изготвена на основание чл. 197, ал. 1 и ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование и чл. 5 от Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г. Тя има за цел да бъде извършен преглед и оценка на следните аспекти на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в община Карлово:

1. Актуалната ситуация на образователната система в общината;
2. Осигурената подкрепа на интелектуалното, емоционално, духовно, нравствено и физическо развитие в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите, както и за съхраняване и утвърждаване на националната идентичност, човешките права и свободи, принципите на демокрация и отговорно гражданско поведение;
3. Осъществени дейности за насърчаване, развитие и реализация на заложбите и способностите;
4. Утвърдени политики за формиране на толерантност и уважение към личността и обществото;
5. Осъществени дейности за познаване на националните, европейските и световни културни традиции и ценности.

Обхват:

Стратегията включва актуална информация за детските градини, училищата, както и организирани към момента дейности, подкрепящи обучението и възпитанието на децата и учениците, дейности за развитие на техните интереси и способности в областта на науката, технологиите, изкуството и спорта, ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности, педагогическа и психологическа подкрепа и др., демографски тенденции, настояща ситуация и предизвикателства пред общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие.

Стратегията е отворен документ, който подлежи на промени в зависимост от потребностите на образователната система и измененията в нормативната уредба.

I. ОБЩИНА КАРЛОВО – ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ, ГОЛЕМИНА, ДЕМОГРАФСКА ОБСТАНОВКА.

Карлово е град в Южна централна България, разположен в южното подножие на Стара планина. Община Карлово е разположена в северната част на област Пловдив. С площта си от 1059,182 km² се явява най-голямата сред 18-те общините на областта, което съставлява 17,67% от територията на областта. Община Карлово е една от най-големите общини в България като заема 8-мо място. Границите ѝ са следните:

- на юг – община Брезово, община Калояново и община Хисаря;
- на запад – община Копревщица и община Антон, Софийска област;
- на север – община Тетевен, община Троян и община Априлци, област Ловеч и община Сопот;
- на изток – община Павел баня, област Стара Загора.

Община Карлово е административен център и се състои от 27 населени места. Има 4 града - гр. Карлово, гр. Калофер, гр. Клисурса, гр. Баня и 23 села /с. Бегунци, с. Богдан, с. Домлян, с. Дъбене, с. Горни Домлян, с. Христо Даново, с. Иганово, с. Каравелово, с. Климент, с. Кърнаре, с. Куртово, с. Марино поле, с. Московец, с. Мраченик, с. Певците, с. Пролом, с. Розино, с. Слатина, с. Соколица, с. Столетово, с. Васил Левски, с. Ведраре, с. Войнягово/.

Населението на община Карлово е съсредоточено в общинския център – жителите на гр. Карлово. В градовете по данни на НСИ към 31.12.2021 г. са 26 732 жители, а в останалите населени места са 19 705 жители. Общият брой в цялата община е 46 437 жители.

Забелязва се обезпокоителен процес на обезлюдяване на малките населени места. Наблюдава се трайна тенденция на нарастване нивото миграция на младите хора от общината към големите градове в страната и в чужбина.

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 31.12.2021 Г. ПО ДАННИ НА НСИ В ОБЩИНА КАРЛОВО

Общо			В градовете			В селата		
всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
46 437	22 296	24 141	26 732	12 612	14 120	19 705	9684	10 021

РАЖДЕНИЯ ПО ДАННИ В РЕГИСТРИТЕ НА ГРАО

Населено място	Родени през 2019 г.	Родени през 2020 г.	Родени през 2021 г.
община Карлово	492	444	513

Така представените демографските процеси оказват непосредствено влияние върху образователната система в общината. Намаляването на броя на децата в училищна възраст води до необходимост от оптимизиране на училищната мрежа, реорганизация на паралелките и педагогическия състав. Това само по себе си допълнително засилва миграционните нагласи на млади семейства от слабо населени места, които искат да осигурят добро образование за децата си, което от своя страна засилва процеса на обезлюдяване. Наблюдава се и тенденция към застаряване на педагогическия персонал

в учебните заведения в общината ни и липсата на млади специалисти, които желаят да работят в образователната система.

Нужно е предприемане на комплексни мерки за намаляване на негативните демографски тенденции и отрицателното им влияние върху образователната система в общината. Подобряването на икономическия облик на общината е един от възможните начини за частично решаване на проблемите от това естество, като съществено значение се отдава на образованието и обучението – фактор за икономически растеж и заетост.

II. ОБЩА КАРТИНА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА В ОБЩИНА КАРЛОВО. ОБЩИНСКА МРЕЖА ОТ ДЕТСКИ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩА ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 год.

На територията на общината функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение и на начално, основно, средно и професионално образование. До всички средишни училища и детски градини е осигурен безплатен транспорт за учители, деца и ученици. Училищата и детските градини прилагат системата на делегиран бюджет. Образователната структура се състои от: 12 общински училища – три средни, осем основни и едно начално, както и 3 държавни ПГ, 8 основни детски градини – 5 в град Карлово и 3 в другите градове на общината. Към тях функционират детски заведения в други населени места в общината. Има и една 1 държавна ДГ „Светлина” в град Карлово. С яслени групи са 3 детски градини, а в 5 училища има подготвителни групи.

Брой деца и ученици, които се обучават в образователните институции на територията на община Карлово през 2021/2022 учебна година

Брой деца в ДГ	Брой деца в ПГ към училище	Брой ученици в I клас	Брой на всички ученици
1 369	109	452	4 869

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Наименование на детската градина	Брой групи за учебната 2021/2022 год.
ДГ „Васил Левски“ - гр. Карлово	1 яслена група
Втори различен адрес – с. Климент	5 групи
Трети различен адрес – с. Богдан	1 група
Общо	1 група
ДГ „Слънце“ – гр. Карлово	4 групи
Втори различен адрес – кв. Сушица	1 група
Общо	5 групи
ДГ „Гина Кунчева“ - гр. Карлово	6 групи
Втори различен адрес - с. Каравелово	1 група
Общо	7 групи
ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово	6 групи
Втори различен адрес – с. Войнягово	1 група
Трети различен адрес – с. Дъбене	1 група
Общо	8 групи
ДГ „Зорница” – гр. Карлово	1 яслена група
Общо	5 групи
ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ - гр. Баня	6 групи
Втори различен адрес - с. Ведраре	3 групи
Трети различен адрес – с. Соколица	2 групи
Общо	1 група
ДГ „Ана Козинарова” – гр. Клисурса	6 групи
	4 групи

Втори различен адрес – с. Розино	2 групи
Трети различен адрес – с. Кърнаре	2 групи
Четвърти различен адрес – с. Христо Даново	2 групи
Общо	10 групи
ДГ „Радост“ – гр. Калофер	1 яслена група 3 групи
Втори различен адрес – с. Васил Левски	1 група
Общо	5 групи
Общброй групи	55 групи

С Решение № 698, взето с протокол № 30 от заседание на Общински съвет – Карлово, проведено на 16.12.2021 година, поради пълняемост под задължителния минимум се закри полудневната група в с. Соколица.

Наименование и местонахождение	Брой деца	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
ДДГ „Светлина“ – гр. Карлово	39	4	8
ДГ „Зорница“ – гр. Карлово	127	12	12
ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово	215	19	12,5
ДГ „Слънце“ – гр. Карлово	137	11	8,5
ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово	188	16	12
ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово	166	16	13
ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисуре	261	22,5	15,5
ДГ „Радост“ – гр. Калофер	122	9	8
ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня	114	11	8
Общо:	1369	120.50	97,5

Във всички детски градини обучението е целодневно.

На основание чл. 265 и чл. 266, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование в сила от 01.08.2016 г. функционират създадените обществени съвети във всички детски градини.

Осигурено е хранене на децата, отговарящо на физиологичните норми и изисквания във всички детски заведения.

УЧИЛИЩА

Наименование	Брой паралелки	Брой ученици	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
НУ „Васил Левски“ – с. Иганово	5	73	8	2
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“				

гр. Карлово	27	693	55	12
ОУ „Райно Попович“ гр. Карлово	16	318	36	8
ОУ „Христо Г. Данов“ гр. Клисуре	7	151	15	4,5
ОУ „Христо Г. Данов“ с. Розино	15	333	38,5	10
ОУ „Васил Левски“ с. Кърнаре	10	225	20	8
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Ведраре	7	116	13,5	7
ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня	7	131	13	8
ОУ „Ген. Карцов“ с. Христо Даново	11	251	25,5	8
СУ „Христо Ботев“ гр. Калофер	7	129	11	3.5
СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово	47	1183	100	21
СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово	29	689	61	14
ПГЖПТ „Христо Смирненски“ гр. Карлово	14	290	32,5	10
ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово	12	244	25	7
ПГ по икономика „Тодор Влайков“ гр. Клисуре	9	152	14,5	4
Общо:	223	4 978	468,5	127

• Специалности и форми на обучение след VII клас:

СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово:

➤ Дневна форма на обучение:

„Софтуерни и хардуерни науки“;

„Природни науки“;

„Икономическо развитие“.

СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово

➤ Дневна форма на обучение:

„Софтуерни и хардуерни науки“;

профил „Предприемачески“;

„Пътуване, туризъм и свободно време“.

ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“- гр. Карлово

➤ Дневна форма на обучение:

„Електрообзавеждане на транспортна техника“;

„Автотранспортна техника“;

„Екскурзоводско обслужване“.

ПГ по железопътен транспорт „Христо Смирненски“- гр. Карлово

➤ Дневна форма на обучение:

„Осигурителни и комуникационни системи“;

„Автотранспортна техника“ ;

„Фризьорство“;

„Компютърна техника и комуникационни технологии“.

➤ Дуална форма на обучение:

„Осигурителни и комуникационни системи в жп инфраструктурата“.

ПГ по икономика „Тодор Влайков“- гр. Клисуре

„Банково дело“, професия Финансист;

„Горско стопанство и дърводобив“.

• **Училища с подготвителни групи за учебната 2021/2022 год.:**

- ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово – 2 групи;
- ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – 1 група;
- ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре - 1 група;
- ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново - 1 група;
- НУ „Васил Левски“ – с. Иганово – 1 група.

• **Сформирани паралелки и групи под норматив за учебната 2021/2022 год.:**

- СУ „Христо Ботев“- гр. Калофер – 2 /две/ паралелки;
- ОУ „Васил Левски“- с. Кърнаре – 1 /една/ паралелка;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“- с. Ведраре – 4 /четири/ паралелки;
- НУ „Васил Левски“- с. Иганово – 3 /три/ паралелки;
- ДГ „Васил Левски“- с. Богдан – 1 /една/ група, целодневна;
- ДГ „Вяра, Надежда и Любав“- с. Соколица – 1 /една/ група, полудневна.

Както е видно от таблиците по-горе в детските градини и училищата на община Карлово общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците се осъществява от 589 педагогически специалисти, от които 468,5 в училищата и 120,5 в детските градини.

III. АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА КАРЛОВО

Настоящият анализ има за цел да представи състоянието на основните показатели за физическото развитие и здравословно състояние на децата от 1 до 18 години, регистрираните заболявания при проведените през 2021 година профилактични прегледи. Същият е изготвен на база предоставени данни от медицинските специалисти от детските и учебните заведения.

Въпросите на физическото развитие, физическата дееспособност и двигателната дейност на подрастващите са едни от най - актуалните в съвременното общество. Във връзка с това както у нас, така и в чужбина, са проведени редица изследвания.

I. Обслужван контингент:

Детски градини: През учебната 2021/2022 година в 9-те детски градини на територията на община Карлово се възпитават и обучават общо 1369 деца на възраст от 2 до 7-годишна възраст, постъпили в 55 групи.

Училища: През учебната 2021/2022 година в училищата на територията на община Карлово се обучават общо 4 978 ученици на възраст от 7 до 18-годишна възраст, разпределени в 223 паралелки.

II. Антропометрични показатели - ръст и телесна маса

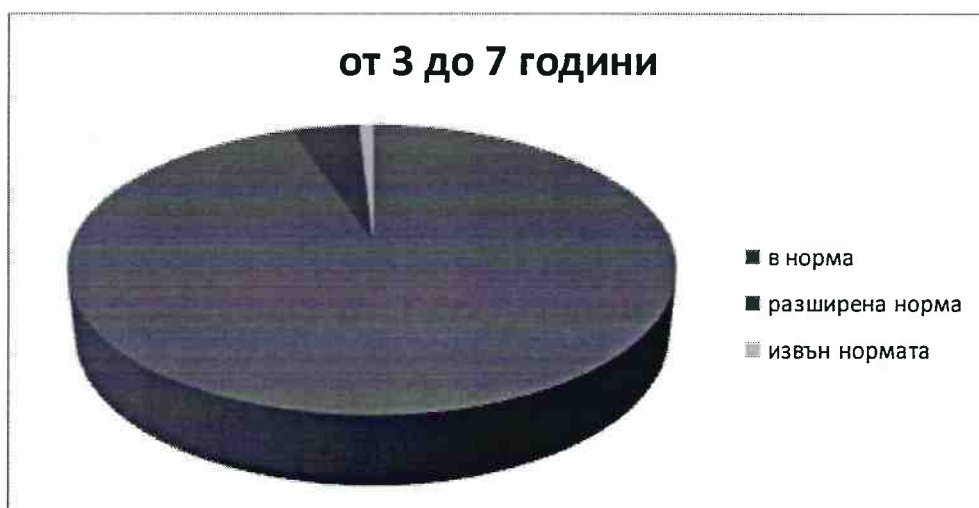
Оценката на антропометричните показатели е направена на базата на средните стойности ($\bar{x}$) и стандартното отклонение (s) на същите по възраст, като се оформят следните групи:

- I група норма ($\bar{x} \pm 1s$) – включва децата/учениците, чиито показатели са в границите на средната стойност;
- II група разширена норма – включва децата/учениците, при които антропометричните показатели са между ($\bar{x} \pm 1s$) и ($\bar{x} \pm 2s$);
- III група извън нормата – включва децата/учениците, чиито антропометрични измервания са под ($\bar{x} - 2s$) и над ($\bar{x} + 2s$)

Нормалният растеж на децата се характеризира със сравнително широк диапазон от норми за ръст, тегло и растеж на скорост. Всеки етап в развитието на детето се характеризира с различна скорост на растеж. Растежът е мултифакторен процес. Израстването след раждането е в резултат на взаимодействието на генетични фактори и фактори на средата на живот. Освен това голямо значение имат начина на хранене и нормалната функция на ендокринната система.

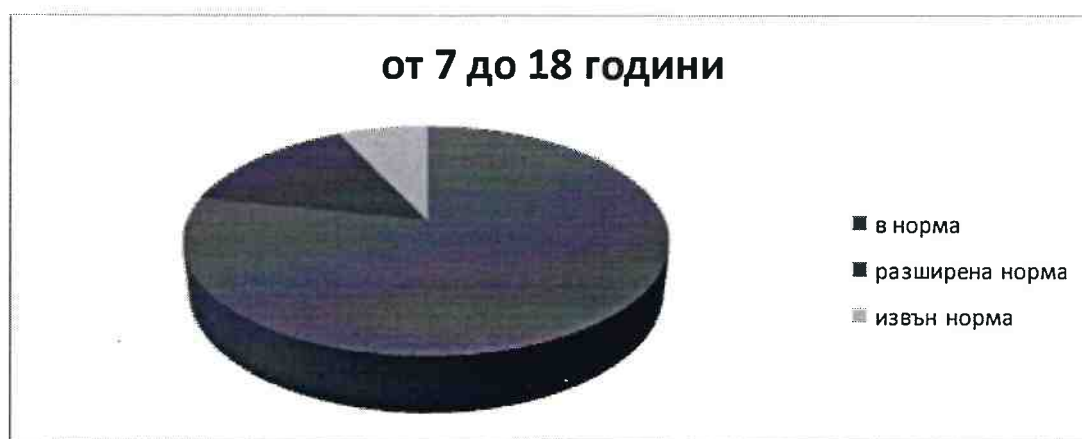
1. Сборна таблица за оценка на ръста на децата в детските заведения

Брой ДГ/ %	Общ брой деца	Данни за ръста на децата /3-7 години/		
		I група	II група	III група
		норма брой деца	разширена норма брой деца	извън нормата брой деца
9 ДГ	1369	1298	59	12
%		94,80%	4,30%	0,90%

2. Сборна таблица за оценка на ръста на учениците от учебните заведения

Брой образователни институции/ %	Общ брой ученици	Данни за ръста на учениците		
		I група	II група	III група
		норма брой ученици	разширена норма брой ученици	извън нормата брой ученици
15 училища	4978	3898	727	353
%		78,30%	14,60%	7,10%

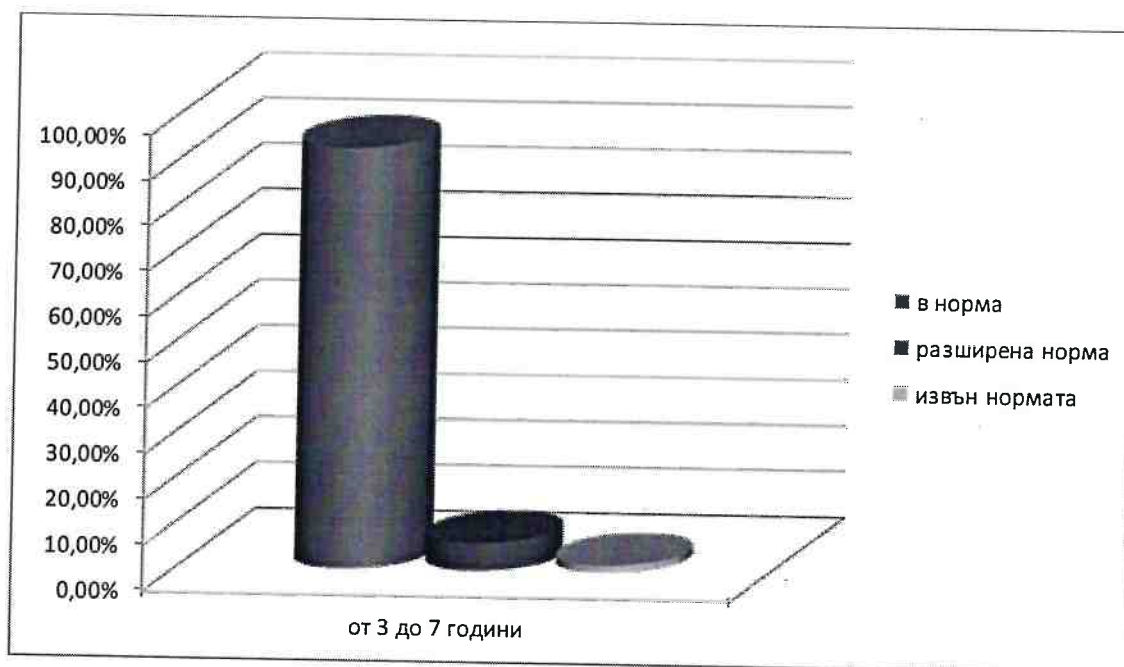
Генетичната предразположеност, недостатъчната физическа активност, нездравословното хранене и психологическите фактори играят роля за затлъстяване при децата. Децата, чиито родители са с наднормено тегло или затлъстяване е по-

вероятно също да са извън нормата. Но основната причина за явлението в детска възраст е комбинация между прекомерно хранене и ограничено движение.

Изграждането на здрав и устойчив организъм е резултат от множество компоненти, които включват здравословно хранене и здравословен стил на живот. За да се обхванат всички фактори, влияещи върху изграждането на позитивно здравно поведение сред подрастващите, трябва да се обхванат всички области, имащи отношение към младите хора - училище, семейство и социална среда.

3. Сборна таблица за показател тегло на децата от детските заведения

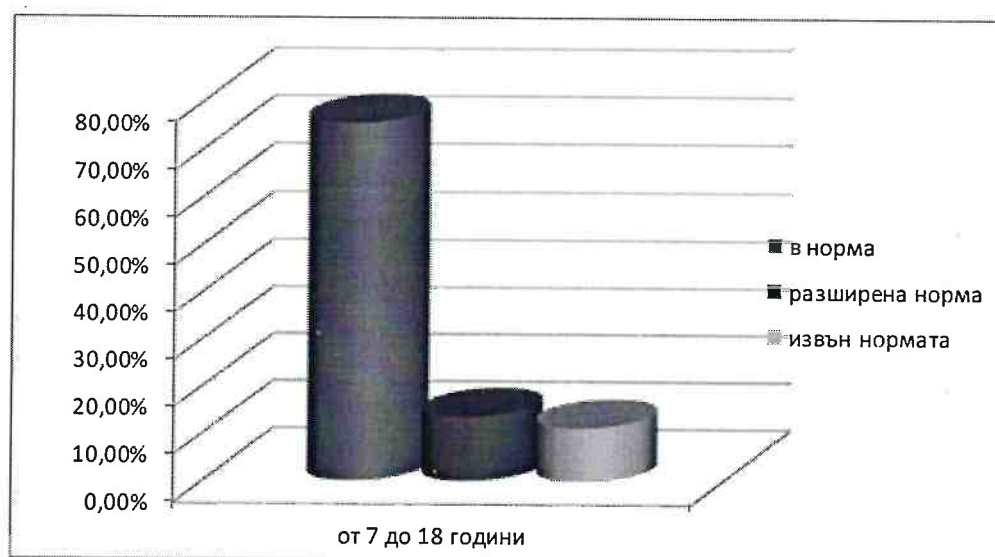
Брой ДГ	Общ брой деца	Данни по показател тегло /3-7 години/		
		I група	II група	III група
		норма брой деца	разширена норма брой деца	извън нормата брой деца
9 ДГ	1369	1264	83	22
%		92,30%	6,10%	1,60%

4. Сборна таблица за показател тегло на учениците от учебните заведения

Училищната възраст е период на растеж и развитие на подрастващите. Важен фактор за стимулиране на този растеж и развитие е двигателната дейност на децата и учениците. Колко по-активна е тази дейност, толкова и ефектът от нея ще бъде по-голям.

Брой учебни заведения/ %	Общ брой ученици	Данни по показател тегло		
		I група	II група	III група
		норма брой ученици	разширена норма брой ученици	извън нормата брой ученици
15 училища	4978	3748	672	558
%		75,30%	13,50%	11,20%

III. Физическа дееспособност

Физическата култура и спорта влияят положително върху закаляването на учениците, укрепване на тяхното здраве и повишаването на работоспособността им. В училищния период особено място заема организираното обучение в часовете по физическо възпитание от редовната учебна програма, но само те не са достатъчни. Подрастващите трябва да се насочат към извънкласните занимания в спортни школи.

➤ Сборна таблица по показател дееспособност на учениците

Показател	Брой ученици
Ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	4 906
Ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	72

1,44% от всички ученици, обучаващи се в 15-те учебни заведения на територията на община Карлово, са освободени от часовете по физическо възпитание. Възможно е да

се повиши ефективността на урочната и извънкласна работа по физическо възпитание. Това ще се отрази благоприятно върху физическото развитие и физическата дееспособност на учащите се, ще се обогати двигателната им култура, ще се усъвършенстват двигателните им умения и навици и ще се създадат предпоставки за хармонично развита личност.

IV. Най-чести заболявания

Възпитанието на здраво, силно и физически развито младо поколение е обективна необходимост за нашето общество. Увеличава се броят на децата и учениците със сериозни здравни проблеми, които все по-често поразяват жизнено важни органи и системи. Основните причини се коренят в ниското ниво на физическото здраве при подрастващите, в липсата на устойчива мотивация за поддържане и укрепване на здравето, недостатъчна двигателна активност и др. При физически неактивните лица е два пъти по-вероятно да се развият сърдечно-съдови заболявания, захарен диабет тип 2, остеопороза и др., отколкото при физически активните.

➤ Сборна таблица за най - често срещани заболявания при децата

Брой ДГ	Общ брой деца	Най - често срещани заболявания	Брой деца
9 ДГ	1 369	Захарна болест (диабет)	0
		Затлъстяване	10
		Детска церебрална парализа	2
		Епилепсия	3
		Смущения в зрението	10
		Алергичен ринит	42
		Хроничен бронхит	1
		Астма	2
		Други	22

➤ Сборна таблица за най - често срещани заболявания при учениците

Брой образователни и институция	Общ брой ученици	Най - често срещани заболявания	Брой ученици
15 училища	4 978	Захарна болест (диабет)	5
		Затлъстяване	108
		Детска церебрална парализа	11
		Епилепсия	15
		Смущения в зрението	75
		Алергичен ринит	4
		Хроничен бронхит	2
		Астма	16
		Други	91

„За да направим детето умно, направете го силно и здраво. Нека то да работи, да действа, да бяга, да вика. Нека то се намира в постоянно движение.“

Ж.Ж. Русо

IV. АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА КАРЛОВО

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

❖ Състояние на материално-техническата база

Трябва да се отчете, че децата имат потребност от позната околна среда, при което се създава чувство за защитеност и привързаност, емоционален и духовен комфорт. Затова целесъобразно изградената обстановка и планираните пространствени решения дават на всяко дете възможност за удовлетворяване на личните потребности, за творчество и изразяване, за изследване на околната действителност и взаимодействие с връстници и възрастни. Освен това материалната среда трябва да е такава, че да могат децата лесно да я преобразуват според нуждите си в конкретната ситуация и да удовлетворяват своите потребности. И всичко това е с една единствена цел - да дадем възможност на нашите деца, действайки самостоятелно, занимавайки се по различни начини с разнообразни теми да се докосват до света на „големите“.

Сградите на детските градини в гр. Карлово - ДГ „Зорница“, ДГ „Първи юни“, ДГ „Слънце“, ДГ „Гина Кунчева“ и ДГ „Васил Левски“ - са специално проектирани и изпълнени за нуждите на детските заведения по типов проект. През 2006/2007 год. се извърши основен ремонт по проект за енергийна ефективност на Община Карлово. Те са санирани, дограмата е подменена, направено е вътрешно и външно боядисване. През 2017 г. се реновираха и дворовете на детските градини по проект на Община Карлово „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински училища и детски градини в гр. Карлово и филиали“. По същия проект ДГ „Ана Козинарова“ - с. Розино се разшири чрез изграждане на двуетажна пристройка за нови две групи.

В настоящия момент външната им архитектура е в добро състояние. Материално-техническата база в тези детски градини осигурява адекватни условия за провеждане на учебно-възпитателния процес. Дворовете са обширни, със засадени дървета и храсти. В ДГ „Зорница“ – гр. Карлово са създадени нови зелени алеи по проект ЦОИДУЕМ. Спазени са функционалните изисквания при оформяне на дворното пространство.

В ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово е нужно да се подмени оградата към двора на детското заведение и входната врата за зареждане. Необходимо е поставяне на нова преградна мрежа с цел обезопасяване на преградната стена между първо и второ ниво на двора.

По проект „Реконструкция, ремонт и оборудване и/или обзавеждане на детска градина „Ана Козинарова“, град Клисурса, община Карлово“, се извърши цялостен ремонт на покривната конструкция. Отвън е поставена топлоизолация на сградата и същата е боядисана. Подменена е и част от старата дървена дограма с ПВЦ. Вътре в детското заведение са ремонтирани санитарните възли по групите, поставен е теракот по пода на коридорите, стълбите и администрацията, преобоядисани са всички помещения в детската градина - занимални, спални, стаи за игра, кухненски боксове, коридори, административни, методични и медицински кабинети.

Детските занимални и спални са с ново обзавеждане – детски легла, нови детски къртаве за игра, нови шкафчета за дрехи, масички, спално бельо, столчета за децата. Кухненските боксове към групите са с ново обзавеждане - шкафове, нови стерилизатори, нови съдове за хранене на децата.

Кухненският блок, в който се приготвя храна за детското заведение в град Клисурса

и за трите ДГ в селата Розино, Кърнаре и Христо Даново, също е основно ремонтиран с нова подова настилка, фаянс по стените и боядисване на таваните. Изпълнено е цялостно обзавеждане на кухнята и прилежащите ѝ помещения - разливна, склад за хранителни продукти и помещение за приготвяне на заготовките е подменено. Монтирани са кухненска аспирация и ново техническо оборудване, което включва - готварска печка, хладилници, кухненски шкафове, миялна машина, месомелачка, картофобелачка, зеленчукорезачка, кутер, пасатори, работни маси, шкафове, мивки и колички за сервиране на храна. Кухненският инвентар - тенджери, тави и т.н. е изцяло обновен.

От бюджета на детската градина са подменени старите вътрешни дървени врати с интериорни врати. Закупени и монтирани са две входни порти тип „Коприщенски“. Закупено е обзавеждане за учителска стая и един мултимедиен проектор с табло. Подменени са част от детските съоръжения за игра и е закупена и монтирана дворна беседка. Ремонтирана е част от подовата настилка в двора на детската градина.

За съжаление не такова е състоянието на останалите детски градини. Извън гр. Карлово единствено сградите на ДГ „Ана Козинарова“ - гр. Клисуре и ДГ „Васил Левски“ - с. Климент са санирани. Всички останали детски градини нямат изолации. При тях старите дограми са сменени с PVC, с изключение на с. Ведраре – на едната група и сградата в с. Христо Даново. Направен е ремонт на покрива на ДГ „Ана Козинарова“ в гр. Клисуре, в с. Розино и на ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня, но в с. Христо Даново, с. Кърнаре, с. Ведраре, с. Богдан и с. Климент, както и ДГ „Радост – гр. Калофер имат спешна нужда от ремонт на покрива. В с. Кърнаре, с. Розино – старата сграда и с. Васил Левски сградите са тип дървени бараки, а в гр. Калофер, с. Христо Даново и с. Ведраре фасадите са с рушаща се мазилка.

Голямата част от живота си през деня децата от предучилищна възраст прекарват в детски градини. Средата, в която пребивават и с която взаимодействат има съществено значение не само за техния уют и дейност, но и за цялостното формиране на детската личност. Взаимодействието е многостранно: физическо, психическо, информационно, естетическо, познавателно, творческо. Нещо повече, предметната среда влияе не само на децата, но и на всички, които работят на територията на детското заведение.

В детските градини в град Карлово децата посещават обновени, функционални, просторни занимални с организирани центрове за интереси. Всяка група разполага със занималня и спално помещение, санитарен възел, сервизни и гардеробни помещения, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания. Всички стаи са с нови мебели и легла, ремонтирани тоалетни, умивални и санитарни помещения. Обзавеждането е в меки, пастелни тонове – различни в различните групи. В коридорите са направени нови шкафчета за обувките и дрехите на децата. В ДГ „Първи юни“ - Карлово и ДГ „Зорница“ - Карлово е подменен балатума във всички групи с ламиниран паркет, а в ДГ „Слънце“ – гр. Карлово и ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово е подменен старият балатум с нов. Кухненските сектори са изцяло ремонтирани в ДГ „Първи юни“ - Карлово, ДГ „Зорница“ – Карлово, ДГ „Слънце“ – гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово и ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово. Детските градини в гр. Карлово разполагат със специализирани кабинети по музика, английски и методика, но детските градини извън гр. Карлово разполагат единствено с по един методически кабинет.

Ежегодно се поддържат и обновяват материалните бази съгласно изискванията на съвременното обучение и възпитание. Наблюдава се стремеж и постигнати успехи,

които промениха мисията и визията на ДГ и те се превърнаха в модерни съвременни образователни институции, отговарящи на изискванията и предизвикателствата на новото време. В ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово и ДГ „Гина Кунчева“, гр. Карлово – оборудване за Монтесори групи.

Детските градини извън гр. Карлово имат нужда от обзавеждане и цялостни ремонти на занималните, спалните помещения, подмяна на вътрешни врати и вътрешни преградни остъкления, санитарните възли и помещенията за разлив на храна. Помещенията в град Клисура, в село Розино и в село Христо Даново са след извършен ремонт. Положените усилия в тези детски градини са големи. В с. Розино – старата сграда - от бюджета на детската градина са подменени част от старата дървена дограма с ПВЦ дограма и е подменено обзавеждането в кухненските боксове и детските съблекални към двете групи в старата сграда. Закупени са нови външни порти и ограда за детското заведение. В с. Кърнаре е подменено обзавеждането в кухненския бокс и детската съблекалня. Закупени са нови външни порти и ограда. Подменена е част от дворната подова настилка с нова. Подменени са част от детските съоръжения за игра. В с. Христо Даново е подменено обзавеждането в двата кухненски бокса, както и част от старата дървена дограма с ПВЦ дограма. Подменена е подовата настилка и обзавеждането в детските съблекални и във фойето на детската градина. Подменени са част от детските съоръжения за игра. Закупен е навес пред входа на детската градина, подменени са част от вратите с интериорни врати.

Медицинските кабинети в повечето детските градини са обновени. Необходим е основен ремонт, PVC дограма във филиал с. Христо Даново, подмяна на подовите настилки и обзавеждане в с. Христо Даново и с. Кърнаре.

Плувен басейн няма нито една детска градина на територията на общината.

Детските градини в градовете разполагат с разнообразни дидактични материали според нуждите и потребностите на децата. Всички стаи са оборудвани с компютри, бели дъски, с възможност за използване на съвременни интерактивни устройства /мултимедия, електронна дъска/, които подпомагат езиковото, емоционалното и сензорното развитие на децата. Учебно-техническото оборудване е достатъчно в по-голяма част от детските заведения. Необходимо е осигуряване на преносими компютри, копирни машини, мултимедии, интерактивни дъски, нужда от оперативен и демонстративен материал по ДОС, а в някои детски градини и оборудване на кътове за игра. Важно е да има разнообразие от развиващи игри, образователни играчки, пособия, които да помагат на учителите да развият най-доброто в децата, защото в детските градини се създават бъдещите хора, които ще са успешни, позитивни и с поглед в бъдещето.

Спортът е много важен за правилното израстване на нашите деца. Спортването допринася за изграждането на различни качества от физическо, емоционално, психологическо, социално и морално естество. Предучилищното възпитание, чрез формите на физическа култура, има за цел укрепване и закаляване на децата, повишаване устойчивостта на организма към заболявания, развитие на физически качества и дееспособност. Заниманията със спорт осигуряват здраве, двигателен опит, формиране на умения и изграждане на мотивация за самостоятелна двигателна дейност. През 2017 год. започна изграждането на нови площадки по проект „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински и детски градини в гр. Карлово и филиали“ BG16RFOP001-1.038-0002-C01. Проектът обхваща 6 детски

градини: ДГ „Зорница“- гр. Карлово, ДГ „Първи юни“- гр. Карлово, ДГ „Слънце“- гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“- гр. Карлово, ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово и ДГ „Ана Козинарова“ с адрес - с. Розино. В дворовете на тези детски градини се изградиха нови детски площадки, по една за всяка група и се монтираха нови комбинирани детски съоръжения върху ударопоглъщащи настилки, съобразени с възрастовите групи и нормативните изисквания. Единствено в ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово съоръженията на площадките за игра са 5 и няма площадка за една група.

През месец май 2021 г. в ДГ „Първи юни“- гр. Карлово се откри физкултурно-музикален салон, в който децата могат да развиват своите физически качества и да спортуват. В процес на изграждане са музикално-физкултурни салони и в ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, ДГ „Слънце“- гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“- гр. Карлово. В ДГ „Зорница“ – гр. Карлово се реализира основен ремонт на вътрешна площадка в детската градина, а в ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово в процес е разширяване на помещението за игра в яслена група.

За съжаление в детските градини извън град Карлово няма изградени физкултурни салони. Външните им площадки не отговарят на изискванията на Наредба №1 от 12.01.2009г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра. Навсякъде съоръженията са от създаването на детските заведения, уредите за игра са амортизирани, има опасност от нараняване на децата, необходими са ремонти – подмяна на огради, поставяне на преградни мрежи, изграждане на пясъчници и сенници, подмяна на настилки, ремонт на външни чешми, засаждане на нова трева на площадките, подмяна на всички дворни съоръжения за игри.

Отглеждането на физически здрави и жизнерадостни деца е важна задача на всяко общество. За осъществяването ѝ решаващо място има двигателната активност на децата. За това е необходимо обогатяване на материалната база на всички детски градини със зали за игри. Доброто здраве е по-хубаво от най-голямото богатство. И всеки от нас може да притежава това богатство, ако го оценява, пази и полага грижи за него. Защото както казва Шопенхауер: „Здравето не е всичко, но без здраве всичко е нищо“.

❖ Безопасна среда – пропускателен режим, брой изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност

Охраната и безопасността на сградния фонд в осемте основни детски градини в общината, както и в с. Розино, с. Кърнаре и в с. Христо Даново се осъществява чрез СОТ, а изградено видеонаблюдение имат ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Зорница“- гр. Карлово, ДГ „Слънце“- гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“- гр. Карлово, ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово и ДГ „Радост“ – гр. Калофер.

Няма изградени никакви инсталации за охрана в с. Климент, с. Богдан, с. Ведраре, с. Войнягово, с. Дъбене.

❖ Отопление – вид и ресурси за обезпечаване

Единствено детските градини в гр. Карлово са с локално отопление. Останалите са с климатици, акумулиращи печки и дърва.

ДГ „Зорница“ – гр. Карлово – локално отопление;

ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово - локално – на газ метан;

- с. Дъбене – с акумулиращи печки;

- с. Войнягово – с климатици;

- ДГ „Слънце“ – гр. Карлово - локално -- на дизелово гориво;
 - кв. Сушица - с климатици;
 ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово - локално – на газ метан и климатици;
 - с. Каравелово – с климатик;
 ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово – локално отопление с дизелово гориво;
 - с. Климент – климатични инсталации;
 - с. Богдан – твърдо гориво – дърва;
 ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурса - отопление с климатици. Има налични и печки на дърва в случай, че има проблем с електричеството.
 - с. Розино – пилетна камина;
 - с. Кърнаре - отопление с климатици;
 - с. Христо Даново – отопление с климатици. Санитарните възли, съблекалните и коридорите не се отопляват.
 ДГ „Радост“ – гр. Калофер – локално отопление с дизелово гориво;
 - с. Васил Левски – с климатици;
 ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня – с климатици;
 - с. Ведраре – с климатици.

❖ Проекти

Кандидатстването по проекти и програми е много важна част за обогатяване и финансиране на детските заведения. Директорите и екипите им работят усилено за просперитета на детските заведения на територията на общината. Всички работят по проект АПСПО; НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“, реализират Подпомагане на физическото възпитание и спорта за децата по реда на ПМС № 46/ 19.03.2020 г. Внедряват се съвременни методи за електронно обучение, като едновременно се набляга и на обучението на педагогическите специалисти за търсене и представяне на подходящо съдържание в съответната възрастова група. Работят още по:

- ДГ „Васил Левски“, гр. Карлово – НП „ИКТ в системата на предучилищното и училищното образование“, НП „Заедно за всяко дете“;
 ДГ „Слънце“, гр. Карлово - НП „Успяваме заедно“ ;
 ДГ „Първи юни“, гр. Карлово - НП „ИКТ в системата на предучилищното и училищното образование“, НП „Заедно за всяко дете“, Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“, НП „Успяваме заедно“, Проект ПУДООС;
 ДГ „Зорница“, гр. Карлово – НП „Успяваме заедно" Модул 2 Иновативна детска градина, проект „Откриватели - докосни и опознай!" - финансиран от ЦОИДУЕМ;
 ДГ „Ана Козинарова“, гр. Клисурса - НП „Квалификация на педагогическите специалисти“; НП „ИКТ в системата на предучилищното и училищното образование“, НП за диференцирано заплащане труда на педагогическите специалисти;
 ДГ „Вяра, Надежда и Любов“, гр. Баня - НП „Квалификация“ 2021 г.
 ДГ „Радост“, гр. Калофер – проект „Подкрепа за приобщаващо образование“.

❖ Изводи

Предучилищното образование полага основите за учене през целия живот, като осигурява физическо, социално, емоционално и творческо развитие на децата. Всички дейностите в детската градина са подчинени на това да осигурят щастливо детство на

всяко дете, като и да изградят у него мотивация и увереност в собствените му сили и възможности.

- В детските градини на територията на община Карлово са създадени оптимални социално-битови, хигиенни, здравни и безопасни условия за възпитание и обучение.
- Осигурена е възможност за гъвкава и динамична организация на средата според различните потребности на децата с цел по - лесна адаптация и оптимална степен на развитие на техния потенциал, способности и постигане на образователните цели.
- Предоставя се обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете. Осъществява се подкрепа за успешен преход на децата към училищно образование.
- Обхват и задържане на децата в детската градина.
- Анализ на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата.
- Предоставяне на качествено образование за всяко дете.

Капацитетът на сградите на детските градини в град Карлово отговаря на броя обучаващи се в момента деца. Наличната материално – техническа база не отговаря на изискванията в:

ДГ „Васил Левски”- с. Климент и с. Богдан;
ДГ „Вяра, Надежда и Любов”- гр. Баня и с. Ведраре;
ДГ „Ана Козинарова”- с. Кърнаре и с. Христо Даново;
ДГ „Радост“ – гр. Калофер и с. Васил Левски.

❖ Идентифицирани потребности

➤ Обновяване на материалната база

Обкръжаващата среда във всички детски градини трябва да бъде предизвикателна, функционална, интерактивна, комбинативна и безопасна

Нужда от изграждане на масивни сгради в с. Кърнаре, с. Христо Даново, с. Дъбене, с. Васил Левски и кв. Сушица с подходяща среда за провеждане на съвременен учебен процес.

➤ Изграждане на физкултурни салони

Липсват физкултурни салони в детските заведения. За утвърждаване на здравето като ценност чрез здравословен начин на живот е необходимо провеждане на ефективни спортни подготвителни дейности за раздвижването и закаляването на децата.

➤ Обновяване на площадките за игра

Наложително е основно преустройство на дворното пространство поради липса на съвременни настилки на двора и уреди за игра съгласно европейските стандарти в детските градини извън град Карлово.

➤ Цялостен ремонт на вътрешната архитектура на част от детските градини извън гр. Карлово

Системен контрол за безопасното състояние на МТБ в детските градини. Своевременно отстраняване на повреди с цел опазване живота и здравето на децата и персонала.

Обогатяване и поддържане на материално-техническата база:

- осъвременяване на интериора на всички занимални;
- извършване на необходимите ремонти в отделните помещения, текущи и планирани.

Създаването на подходяща материална среда е необходимо условие за израстването на децата. Тя трябва да е благоприятна, привлекателна, разнообразна и мобилна, съчетаваща традициите и достиженията на модерното предучилищно възпитание, в която детето да се чувства добре, да има право на избор, да получи обич и качествена подготовка за училище. Участието на родителите в изграждането и оформянето на материалната и учебно – възпитателна среда ги прави съпричастни към проблемите на образованието и възпитанието на децата в условията на детската градина.

➤ **ИКТ за обезпечаване на обучението на децата и нужда от оперативен и демонстративен материал по ДОС**

Обогатяване на игровата и дидактичната база:

- обогатяване и разнообразяване на кътовете за игра в групите;
- пълноценно използване на наличната база;
- създаване на положителни емоции и удовлетвореност у децата.

Необходимо е оптимизиране на възможностите на детските заведения за превръщане в центрове за образователна, културна и социална дейност като атмосфера, дух и начин на мислене за осъществяване на многостранни инициативи. Важно за развитието на децата е богатството и разнообразието на дидактични материали, техника и съоръжения за игра и дейност. Дидактичната игра е своеобразно средство за възпитание и обучение на децата, в основата на което стои връзката между увлекателната, радостната игра и достъпния, продуктивен учебен процес. Чрез нея се решават интелектуални задачи в занимателна форма при спазване на определени правила.

➤ **Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016г.**

Разкриване на щатове за ресурсен учител, логопед и психолог.

Необходима е индивидуална работа, образователна и социална подкрепа.

Съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.

➤ **Изграждане на съвременна инсталация за охрана на сградите и дворовете на детските заведения**

➤ **Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.**

УЧИЛИЩА

Във всички училища на територията на община Карлово е организирана целодневна организация на учебния процес. Обучението на територията на община Карлово се извършва на едносменен режим.

❖ **Състояние на сграден фонд:**

Бъдещето на съвременната цивилизация зависи от развитието на образователния процес и от степента, в която той отговаря на изискванията на съвременното и очакванията на бъдещето. Общественият, социалният и научно-техническият прогрес поставят нови изисквания пред образованието и съответно пред всички заети с учебно-възпитателната дейност. Училището е фактор за развитие на обществото. Динамиката

на учебния процес изисква непрекъснато обновяване на стратегията за развитие на училищните сгради. Учебната среда, отговаряща на потребностите и тенденциите в развитието на подрастващите, предопределя в голяма степен и успешното им развитие. Приоритет за всички е да се създават училищни сгради с подходяща среда за провеждане на съвременен учебен процес и многофункционални общи училищни пространства за извънкласна учебна дейност, самостоятелна работа и отдиш.

Всички елементи от училищната сграда /интериор и екстериор/ трябва да са проектирани на база физиологичните и психологичните характеристики на децата от различните възрастови групи.

Цялостното саниране на училищата дава възможност да се промени коренно микроклимата в сградите – постига се здравословна и комфортна среда, топлина и по-малки разходи за електричество и отопление. Част от училищата в община Карлово са санирани, а по-голямата част от тях са с подменена дограма.

НУ „Васил Левски” – с. Иганово – добро състояние, няма топло и хидроизолация;

ОУ „Св. св. Кирил и Методий” – гр. Карлово – сградата е санирана, с алуминиева дограма и в добро състояние;

ОУ „Райно Попович” – гр. Карлово – санирана сграда. Оградата към главния път е ниска и не осигурява забранен достъп на външни лица. Липсва ограда от източната страна на училището;

СУ „Христо Ботев” – гр. Калофер – добро състояние;

ОУ „Св. св. Кирил и Методий” – с. Ведраре - добро състояние;

ОУ „Неофит Рилски” – гр. Баня – в задоволително състояние, дограма – PVC, външните стени са без топло и хидроизолация;

ОУ „Ген. Карцов” – с. Христо Даново – изцяло подменена дограма. Част от училището е санирано /западната стена/. Покривът е в много добро състояние - ремонтиран е през юни 2016 г.; Новооткрита сграда за столова-220 кв.м., 2 тоалетни-открита през 2021 г.

ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисура - училището е с подменена дограма и е санирано, добра покривна конструкция;

ОУ „Васил Левски” – с. Кърнаре – не е санирана сградата. Дограмата е подменена изцяло. Направен е частичен ремонт на покрива.;

ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино – санирана сграда; през 2021 г. е направен ремонт на част от покрива и подмяна на улици;

СУ „Васил Левски” – гр. Карлово - сграда на 3 етажа и втора сграда на 3 етажа за начално образование; През 2021 год. е изграден и оборудван STEM център в сградата на МУЦ;

СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово - санирана сграда;

Професионална гимназия по железопътен транспорт „Христо Смирненски”- гр. Карлово – 9 броя сгради, които не са санирани и имат нужда от реконструкция;

Професионална гимназия „Братя Евлогий и Христо Георгиеви” – гр. Карлово – няма положена топло и хидроизолация на сградите. Сменена е дограмата на част от прозорците на теоретичните сгради.

ПГ по икономика „Тодор Влайков” – гр. Клисура – направена е топлоизолация на сградата и е изцяло сменена старата дограма през 2004 година. В добро състояние е.

В нашето съвремие организацията и съдържателната насоченост на педагогическия процес са обвързани с актуалните за детето житейски задачи, със стимулиране по-задълбоченото осмисляне на неговия житейски и емоционален опит, постигане на по-

високо равнище на самоосъзнаване на вътрешноличностния потенциал и формиране чувство на лична отговорност.

Обществото изисква обучението и възпитанието на новото поколение да бъде в съответствие с предизвикателствата на бъдещето. Съвременен учебен процес, провеждан със средствата на авангардни информационно-комуникационни средства и методи, изисква подходяща учебната среда, провокираща креативност. Сградата на училището трябва да отговаря в най-голяма степен на тези предизвикателства. Естествено е, че едно място за обучение, където децата прекарват една голяма част от времето си, има силно влияние върху тяхното състояние и емоции, поради което нашата цел е да направим това място по-приветливо, по-стимулиращо и по-здравословно за тях. По този начин ще повишим желанието им за учене и ще подобрим резултатите, които постигат. Основната цел е да се използва средата за подобряване на учебния процес, като се запази високото ниво и професионализма на педагозите.

❖ Класни стаи

Няма недостиг на класни стаи. Във всички училища е налице възможността за ефективно провеждане на учебните часове. Класните стаи отговарят на нуждите на децата и капацитета на сградите.

❖ Специализирани кабинети:

Модерната материално-техническа база позволява формирането на активни, самостоятелни и отговорни личности. Това позволява учениците да са активната страна в учебно-възпитателния процес. Под вещото ръководство на квалифициран педагогически колектив могат да се развиват интелектуалните и творческите заложби на будните любознателни ученици. За съжаление само в 3 училища извън гр. Карлово има специализирани кабинети.

ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисурса – 3 броя кабинети;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Ведраре – 3 броя кабинети;

ОУ „Райно Попович” – гр. Карлово – 16 броя кабинети ;

ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино – 1 брой;

СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово – 13 броя кабинети;

СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – 4 броя;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – гр. Карлово – 8 броя;

Професионална гимназия по железопътен транспорт „Христо Смирненски“ – гр. Карлово – 4 броя кабинети;

Професионална гимназия „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – 4 броя кабинети /Двигатели с вътрешно горене; Безопасност на движението; Електротехника; Електрообзавеждане на транспортна техника/.

ПГ по икономика „Тодор Влайков” – гр. Клисурса - през 2020 г. и 2021 г. се реализира ремонтване на работилница в двора на училището, която е преустроена в три нови класни стаи и санитарни помещения.

❖ Лаборатории

Има в СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – 1 и в ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – 3 броя /електролаборатория, машиностроителна лаборатория, лаборатория ДВГ/.

❖ Работилници

СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово - 2 работилници;
Професионална гимназия по железопътен транспорт „Христо Смирненски“- гр. Карлово – 6 учебни работилници по практика;
Професионална гимназия „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – 5 броя /шлосерна, стругарна, заваряване, ДВГ, електроработилница/.

❖ Компютърни кабинети

Най-важното е да направим училището гостоприемно и интересно за учениците. Това може да се случи, когато училищният екип и материално-техническата база отговарят на потребностите на децата. Дигиталната грамотност включва всички необходими компетенции за дигиталната ера, в която живеем. Това са мултикултурна грамотност и осведоменост за глобалните процеси, иновативно мислене и ефективна комуникация, умение за работа в екип, личностна, социална и гражданска отговорност и не на последно място, разбира се, технологична грамотност и интерактивна комуникация. Превръщането на информационните и комуникационни технологии в „ключов лост“ за по-ефективно учене, за креативно мислене, за иновативно и ангажирано поведение при решаване на сложни проблеми, за достъп до по-широки и по-актуални знания е основна ключова компетенция на 21 век. С изключение на НУ „Васил Левски“ – с. Иганово във всички училища има компютърни кабинети, отговарящи на потребностите на учениците.

❖ Медицински кабинети

Във всяко училище има мед. кабинет, с изключение на НУ „Васил Левски“ – с. Иганово и ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре.

❖ Санитарни възли – отговарят на капацитета на училищата

❖ Плувен басейн

Има само в СУ „Христо Проданов“- гр. Карлово. През 2017 година по проект „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински и детски градини в гр. Карлово и филиали“ BG16RFOP001-1.038-0002-C01 единственият плувен басейн на територията на общината се реконструира и модернизират, изгражда се нова отоплителна система, нова филтърна система, нова разделение на съблекалните, санитарните помещения и оборудването за тях. Безспорен факт е, че заниманията с плувни спортове развиват детския организъм възможно най-комплексно – от изграждане на двигателна и дихателна култура, до формиране на здрава мускулатура. При това плуването е сред малкото физически натоварвания, които оказват равномерно влияние на всички мускулни групи. Времето, прекарано във водата, е с положително отражение върху психическото здраве на децата. За съжаление той не функционира поради непосилната за училището поддръжка.

❖ Общежитие – няма

❖ Учебно-техническо оборудване

За да се поддържа буден интересът на учениците е необходимо да се работи с разнообразни нагледни средства и дидактични материали. Ежегодно училищата на територията на общината се стремят да обновят учебно-техническото оборудване. В по-голямата част от тях то е в много добро състояние, но има и училища, които имат нужда от дигитализирани учебни дъски, учебна и научна литература, аспектомати, телевизори за учебни цели, видеомагнетофони, принтери. Достъпът до съвременни информационни технологии на учениците е неразделна и все по-важна част от достъпа до образование. Електронизацията на учебния процес е неотменим елемент на модерното училище. Навлизането на иновации, базирани на ИКТ в училище, оптимизира процеса на обучение и повишава неговата ефективност.

❖ Спортни съоръжения – физкултурен салон, външни площадки и съоръжения

През 2017 год. се изградиха нови игрища по проект „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински и детски градини в гр. Карлово и филиали“ BG16RFOP001-1.038-0002-C01. Проектът обхваща 3 училища: СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово. По проекта в СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово съществуващият физкултурен салон се разшири и надстрои, като в него има мултифункционално игрище за футбол, волейбол и баскетбол на закрито, подвижни трибуни, съблекални и санитарни възли. На покрива на новопроектирания физкултурен салон се изгради тенис корт с подходящи настилки и ограждения. В двора на училището има футболно игрище с настилка от изкуствена трева, а съществуващите баскетболни игрища се реновираха. Новото игрище е многофункционално за 3 вида спорт. Монтираха се нови съоръжения за волейбол, баскетбол и футбол на малки врати. В ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово се изгради спортно игрище с подходяща настилка и необходимото ограждение. Предвиди се осветителна инсталация, система за видеонаблюдение и осигуряване на достъп на хора с увреждания. Към прилежащия двор на училище ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово се изгради нова игрище за тенис, както и полагане на подходяща настилка и нова ограда. На лице е нова осветителна инсталация на новите игрища, както и достъп за хора в неравностойно положение. Допълнителна сигурност – осигурена система за видеонаблюдение.

В ПГИ „Тодор Влайков“ – гр. Клисурса и в Професионална гимназия „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово са направени ремонти на физкултурните салони.

Физкултурни салони имат всички училища, с изключение на ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино и НУ „Васил Левски“ – с. Иганово. ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре ползват преустроена класна стая за физкултурен салон. В ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино е изградена БДП площадка. Площадка по БДП е изградена и в СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово при сградата на училището на ул. "Стремски полк" № 6.

През 2019/2020 год. спортната площадка на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово напълно се обнови, а през 2021 год. се осъществи изграждане на парпети и настилки, водещи към входовете на училището.

В двора на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - с. Ведраре през 2021 год. е изграден „Фитнес на открито“ - фитнес площадка и кът за отдих чрез спечелен проект от Национална кампания „Чиста околна среда - 2021 г.“ към ПУДООС, МОСВ. В Професионална гимназия „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово е направен ремонт на физкултурния салон.

За съжаление съоръженията на външните спортни площадки в по-голяма част от училищата са амортизирани и имат нужда от подмяна. Наложително е модернизиране на спортната база на училищата и до създаване на условия за пълноценното ѝ използване за физическо възпитание и спорт от учениците.

❖ Безопасна среда – пропускателен режим, брой изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност

Във всички училища има утвърден пропускателен режим /охрана/ и изградени системи за вътрешно и външно видеонаблюдение.

❖ Отопление – вид и ресурси за обезпечаване

Всички училища на територията на община Карлово са обезпечени с гориво за отоплителния сезон 2021/2022 година. Отоплението в училищните сгради се осъществява локално с течни и газообразни горива, с изключение на НУ „Васил Левски“ – с. Иганово.

НУ „Васил Левски“ – с. Иганово – с климатици;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово – инсталация на природен газ;

ОУ „Райно Попович“ – Карлово – дизелово гориво;

СУ „Христо Ботев“ – гр. Калофер – отопление с дизелово гориво;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре – локално парно на дизелово гориво;

ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня – локално парно на дизелово гориво; четири класни стаи с климатик;

ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново – локално парно на дизелово гориво;

ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисуре – локално парно на дизелово гориво;

ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре – локално парно на дизелово гориво;

ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – локално парно на дизелово гориво;

СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – отопление на газ;

СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово - отопление на газ;

Професионална гимназия по железопътен транспорт „Христо Смирненски“ – гр. Карлово – парна инсталация, обслужвана от много стари и амортизирани парни котли.

Професионална гимназия „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – парна инсталация от 1978 година, която е амортизирана и неефективна.

ПГ по икономика „Тодор Влайков“ – гр. Клисуре – локално парно на дизелово гориво.

❖ Проекти

Образованието е решаващо за развитието както на отделната личност, така и на цялото общество. Настъпилите през последните години промени в образователните дейности са свързани с търсенето и създаването на приложими модели, на иновативни педагогически практики, целящи намирането на решения, които водят до очаквано добър резултат, и усъвършенстването на образователната система. Водещото място в арсенала от методи на преподаване в световните и националните образователни

практики се заема от методите, свързани с работа по проекти. Качеството на образование е свързано с подобряване на материално-техническата база, въвеждане на модерни информационни и комуникационни технологии, повишаване квалификацията на учителите, подобряване на качеството на образованието, осмисляне на свободното време на учениците чрез разработване и реализиране на проекти по оперативни програми. Училищните екипи активно участват в тяхното реализиране.

СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово участва в НП „Изграждане на училищна STEM среда“; НП „Бизнесът преподава“; Проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“; Проект „Подклепа на приобщаващото образование“; НП „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия“; НП „Без свободен час“; НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“; Модул „Културните институции като образователна среда“; НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“; „Занимания по интереси“; Постановление № 46;

СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово: НП „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“; НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“ Модул „Културните институции като образователна среда“; Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“ към Министерството на земеделието; Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“; НП „Квалификация“; НП „Без свободен час“; НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“; „Занимания по интереси“; Постановление № 46;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово: НП „БСЧ“, модул „БСЧУ“; „Занимания по интереси“; НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“; Постановление № 46;

ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово: проект „Подкрепа за успех“; проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“; проект „Подкрепа за приобщаващо образование“; Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46;

ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисурска: „Равен достъп до училищно образование в условията на криза“, „Подкрепа за успех“, „Образование за утрешния ден“; Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46;

СУ „Христо Ботев“ – гр. Калояново: „Подкрепа за успех“; „Управление в кризи“; Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46;

ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня: проект „Подкрепа за успех“; НП „Без свободен час“; НП „ИКТ“; НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“; „Занимания по интереси“; Постановление № 46;

ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино: проекти: „Подкрепа за успех“; „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“; „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“; НП „Бизнесът преподава“, „Иновации в действие“; „Без свободен час“, „Оптимизация на вътрешна структура на персонала“, „Площадки за обучение по БДП“; Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46;

ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново: проекти: BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“; BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“; проект „Училища за пример“ към фондация „Заедно в час“; НП „Без свободен час в училище“, „Оптимизация на училищната мрежа“, Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46; „Иновации в действие“;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре: проект „Подкрепа за успех“; проект "Образование за утрешния ден"; проект "Равен достъп до училищно образование в условията на кризи"; НП „Участвай и променяй - родителят, активен партньор в училищния живот“; Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46; „Иновации в действие“;

ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре – Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46;

НУ „Васил Левски“ – с. Иганово: проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, проект „Подкрепа за успех“; Занимания по интереси по Наредба за приобщаващо образование; Постановление № 46;

ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово: „Подкрепа за успех“ проект BG05 M20P001-2.011-0001; „Занимания по интереси“

ПГ по ЖПТ „Христо Смирненски“ – гр. Карлово: проект „Подкрепа за успех“; „Занимания по интереси“

ПГ по икономика „Тодор Влайков“ – гр. Клисура - НП "Без свободен час", НП „ИКТ в училище“, проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, проект "Подкрепа за успех", проект „Млади спасители на природата“, реализиран съвместно с Младежки център - гр.Карлово, Инвестиционна програма на МОН за 2020 и за 2021 г.

❖ Изводи

Съвременното образование все повече излиза от общоприетото разбиране, което се обвързва с формалното обучение и се осмисля като непрекъснат процес на включване на всеки човек в образователния процес независимо от неговия пол, здравословно състояние, произход, народност или етническа принадлежност. Осигуряването на условия за достъп до качествено образование и обучение е значим процес особено за децата със специални образователни потребности. Материално – техническата база е съвкупност на всички средства, които притежава едно училище, необходими за осъществяването на учебно-възпитателния процес и определя обективните материални условия за неговото прогичане. Наличната материално-техническа база на училищата в община Карлово позволява нормалното протичане на качествен учебно-възпитателен процес. Училищата не изпитват затруднения при обезпечаване с класни стаи. Общото състояние е задоволително, но се нуждае от модернизирание и обновяване.

Материалната база има своята специфика и е от съществено значение и в професионалното обучение. За да се подобри качеството на подготовката на учениците са необходими уреди и апарати за обучението по специалностите в професионалните гимназии на територията на общината. Необходимо е да се изгради една материална среда, която да бъде устойчива на времето и на изискванията за максимален брой ученици и учители, преминаващи през нея за дълъг период от време.

❖ Идентифицирани потребности

- ✓ Саниране на сградите
- ✓ Ремонт на площадки и физкултурни салони
- ✓ Изграждане на физкултурни салони: в ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино и в НУ „Васил Левски“ – с. Иганово.

- ✓ Подновяване на отоплителните системи
- ✓ Изграждане на кабинет за психолог - с оглед оказване на допълнителна и обща подкрепа на децата, които имат нужда от нея.
- ✓ Изграждане на съвременна инсталация за охрана на сградите и дворовете
- ✓ Функциониране на басейна в СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово. Нужда от ремонт на външните игрища, полагане на подходяща настилка, както и нова ограда.
- ✓ Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016г.

Качествено образование за всички деца, което ще позволи на всяко от тях да развие пълния си потенциал. В момента има непригодна среда в училище и недостатъчен брой ресурсни учители.

- ✓ Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.

ОБЩА ПОДКРЕПА

Общата подкрепа за личностно развитие се основава на анализа на информацията и наблюдението на обучението и развитието на всяко дете и ученик: знания, умения, отношения; силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето; наличие на възможни рискови фактори; данни от диагностиката за училищна готовност; входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други. Това ще даде възможност да се достигне до всяко дете и ученик и да бъде подкрепено в ученето, участието и разгръщането на неговия потенциал.

Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание и др., които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището, и от неспециализираният персонал. Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата. Дали ще участват активно или пасивно в общата подкрепа, зависи от самите родители. Те са желан от училището партньор, защото са носители на важна информация и на различна гледна точка за детето, а също така, защото за тях, както и за училището е важно детето да се развива и да се чувства добре. Родителите могат да получат, но и да дадат информация и опит, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето. Необходимо е училището и детската градина да положат усилия да изградят връзката с родителите и постоянно да поддържат тяхното участие като основен партньор.

❖ Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти

В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог или педагогически съветник. В екипа може да се включват и други специалисти и представители на органите за закрила на правата на детето.

Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището:

- идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

- извършва оценка на образователните потребности на детето или ученика;
- изготвя и реализира план за подкрепа;
- извършва наблюдение и оценка за развитие на случая;
- изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, органите за закрила на правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Важно е разработването на план за подкрепа на детето от екипите в детските градини. Целта е постигането на по-гъвкав подход по отношение на конкретното дете, стимулиращ развитието му.

Планът за подкрепа на детето определя:

- видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие;
- часовете за ресурсно подпомагане.

Психолози има в:

Детски градини: ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, в ДГ „Радост“ – гр. Калофер, а в ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисуре има педагогически съветник.

Училища: СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово, ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре, ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино, ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре. В ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисуре и ПГ по икономика „Тодор Влайков“ – гр. Клисуре работи един психолог, а в НУ „Васил Левски“ – с. Иганово има педагогически съветник.

❖ **Допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон**

В повечето училища има допълнително обучение по учебни предмети, допълнителни консултации и индивидуална работа извън задължителните, допълнително обучение от ресурсен учител. Психологическа подкрепа на децата се изгражда от подкрепящия екип за увереност във възможностите им и осъзнаване на постигнатите резултати от съвместната им работа. Сформирани са групи за преодоляване на обучителните затруднения за деца, не владеещи добре български език.

❖ **Допълнителни модули за деца, които не владеят български език**

Формират се в детските градини на територията на община Карлово по проект АПСПО, както и в ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово и ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино. Осъществява се от координиращия екип, съвместно с учителите в групата в детската градина и/или по инициатива и писмено заявление до директора от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето.

Има допълнителни модули в детските градини и училищата на територията на община Карлово.

❖ **Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове**

Всички училища имат утвърден график за провеждане на допълнителни консултации по учебни предмети извън редовните уч. занятия. Учителят организира

преподаването на учебния материал, съобразно потребностите на ученика. Той своевременно установява признаците на затруднения в ученето и предоставя допълнителна подкрепа по предмета.

❖ Консултации по учебни предмети

Освен по утвърден график за консултации, в училищата се провеждат такива и по заявки от учениците.

❖ Кариерно ориентиране на учениците

В часа на класа в много от училищата на територията на община Карлово се дискутират теми за кариерното ориентиране на учениците. На родителски срещи се канят представители на средните училища и на професионалните гимназии, за да запознаят учениците в 7 клас с професионалните си направления. Всяка година Община Карлово и дирекция „Бюро по труда“ – Карлово организират срещи с работодателите на територията на общината и училищата за представяне на възможностите за професионално реализиране и координиране на необходимостта от специалисти в различните области на дейности. Община Карлово организира и срещи с представители на висшите училища в страната.

❖ Занимания по интереси

Допълнителните образователни дейности са дейности по интереси, които помагат на детето да стане по-самостоятелно, да проявява своите заложби, инициатива и творчество. Осъществяват се по желание и избор на родителите, в зависимост от наклонностите и възрастта на детето. Провеждат се по график в свободен от регламентирани занимания режимен момент. Чрез тях децата развиват своите способности и таланти, активизират мисленето, стимулират въображението, разширяват познанията и обогатяват впечатленията, разтоварват и забавляват децата. Всички детски градини предлагат допълнителни занимания – английски език, футбол, художествена гимнастика, танци, приложно изкуство и т.н. Създават се кътове и работилници във връзка с различните направления. Във всички общински детски градини се реализират дейности и занимания по интереси, съобразени с потребностите и желанията на децата. Във всички групи има създадени забавни ателиета, съобразно възрастовите особености и възможностите на децата. Децата участват активно и с желание. В ДГ „Зорница“, гр. Карлово прилагат иновативна програмна система с обособено допълнително ядро към ОН: ОС с ядро „Докосни и опознай“.

Заниманията по интереси се организират от общинските училища за учениците от I до XII клас, в съответствие с желанието на родителите на децата, с желанието на учениците със съгласието на родителите, както и със спецификата на заниманията и с възможностите на училището. Заниманията по интереси се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и др. В общинските училища са сформирани чрез различни организационни педагогически форми 106 групи. Педагогическите специалисти не спират да насърчават учениците да се развиват и да обичат ученето, да откриват талантите си и им вдъхват смелост да ги следват.

Всички училища работят по проект „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания,

умения и компетентности – „Твоят час”. Към читалищата има сформирани клубове, кръжоци с участие на деца и ученици от общината.

Читалище „Васил Левски - 1861 г.” – гр. Карлово:

През 2021 г. в Народно читалище „Васил Левски – 1861 г.” – Карлово работят с деца и създават изкуство състави и школи, доказали се през годините:

1. Читалищен театър „Елена Снежина” с ръководител Иван Стефанов;
2. Фолклорен ансамбъл „Розова долина” (в три възрастови групи: възрастова група 5 – 7 години; 8 – 15 години и представителен ансамбъл) с ръководител Мирослав Василев;
3. Детска фолклорна формация „Розова долина” с ръководител Велина Иванова;
4. Школа по изобразително изкуство „Карловски арт колорит” с ръководител Пена Николова.
5. Школа по пиано с ръководител Русанка Русанова;
6. Школа по гайда с ръководител Дончо Загорев;
7. Школа по гъдулка с ръководител Николай Таслаков.

Спортни клубове:

В община Карлово функционират следните спортни клубове, в които тренират деца от цялата община:

- ОФК „Левски” – гр. Карлово – футбол
- СК по бойни спортове „Левски” – гр. Карлово – джудо и самбо
- СК „Диамант” – гр. Карлово – скално катерене
- СК „Триатлет” – гр. Баня – бягане, плуване и каране на колело
- СК ВТ – гр. Карлово – вдигане на тежести
- СК „Флекс” – гр. Карлово – културизъм
- ТД „Васил Левски” – гр. Карлово – ориентиране
- СК ВК „Левски – 2005” – гр. Карлово – волейбол
- СК по борба – гр. Карлово – борба
- СТК „Васил Левски” – гр. Карлово – тенис на корт

❖ Библиотечно-информационно обслужване

Ежегодно детските градини и училищата на територията на общината се стремят да обновят библиотечния си фонд и учебно-техническото оборудване. Повечето училища притежават богат библиотечен фонд, който се ползва от всички ученици. Училищата се грижат за обновяване на библиотечните си фондове, за да задоволят потребностите на учениците. В ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисура няма библиотечно – информационно обслужване. Необходимо е изграждане на библиотеки, съобразени с потребностите на учениците.

В детските градини се осигуряват познавателни книжки и помагала с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

Общинска библиотека „Д-р Иван Богоров” – гр. Карлово

Поради пандемията дейността на библиотеката беше затруднена. Въпреки това през месеците май и юни навакса с културната работа за деца. Проведени са две срещи разговор с писателите Лили Спасова, автор на книгата „Уана, една морска история” и с Валентина Игнатова, автор на книгата „Заветът”. Реализираха се разнообразни

дейности и инициативи, в които участват деца и ученици от цялата община. Проведе се инициативата „Забавно лято – 2021 г.“. Наред с библиотечните презентации за известни автори, животни, растения, четене на открито, децата се срещнаха с представители на парк „Централен Балкан“, с представители на БЧК, местната комисия МКБППМН, за да бъде ваканцията им безопасна. Различни работилници за изработване на фигури и пъзели, йога, танци, рисуване, радваха децата на Карлово. Заедно с екскурзовод от НМ „Васил Левски“ децата посетиха местата, свързани с делото на Апостола. Тези събития се осъществиха съвместно с колеги от НЧ „Васил Левски - 1861 г.“.

Библиотеката е домакин на изложбите:

- Кукерски маски и рисунки – конкурс с участници от цялата страна, проведени съвместно с ВМРО - Карлово.

- „Диганско лято“ – пленер с ученици от всички училища в Карлово по повод 60 години ОУ „Райно Попович“, гр. Карлово – преподавател Румен Читов.

През годината са изнесени библиотечно-библиографски уроци – „Търсене в електронен каталог“, „Екскурзия в библиотеката“. Осъществени са 30 на брой библиотечни обзори, беседи, викторини, литературни уроци в детския отдел.

В края на годината се организира и традиционния конкурс „Моето писмо до Дядо Коледа“. За първи път пристигнаха и видео писма. Всички деца получиха награди и се направиха снимки за спомен.

❖ **Грижа за здравето**

Осигурява се въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето/ученика и за проведени медицински изследвания и консултации. Осигурен е достъп до качествено медицинско обслужване. Всички образователни институции, с изключение на две, притежават медицински кабинет, оборудван с всичко необходимо за гарантиране на своевременно медицинско обслужване. В община Карлово работят 30 медицински специалисти, които обслужват училищата и детските градини на територията на общината. Провеждат се здравни беседи на различни теми, свързани с превенция на употребата на наркотици, алкохол, превенция на тютюнопушенето.

❖ **Осигуряване на общежитие**

На територията на община Карлово не съществува необходимостта от общежитие. На учениците е осигурен транспорт до желаното учебно заведение.

❖ **Поощряване с морални и материални награди**

Община Карлово организира богата програма от конкурси, пленери, спортни състезания, концерти, в които участват децата и учениците, показват своите таланти. В детските заведения всяко дете получава похвала за постижения в отделни занимания по различните направления, спорта, изкуството, други поощрения, награждаване с грамоти. Децата и учениците се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при постигнати изключителни успехи в учебната дейност; класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни

инициативи. На тържествата и мероприятията, организирани от Община Карлово всички участници получават грамоти или материални награди. В училищата и детските градини директорите също осигуряват награди на изявените деца и ученици.

❖ Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение

МКБППМН – Карлово организира и координира цялостната социално - превантивна дейност на територията на общината, свързана с предоставяне и ограничаване на детската престъпност и асоциално поведение, с цел постигане на положителен резултат в корективно – възпитателната работа с децата, имащи проблемно поведение, както и интегрирането им в обществото.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни – Карлово е назначена със Заповед № РД - 36/14.01.2021 г. и включва 11 членове, представители на институциите, съгласно Закона за БППМН. Актуализирана със Заповед № РД -852/05.11.2021 год. и включва 13 членове.

Основна характеристика на политиката по отношение на ненавършилите пълнолетие малолетни и непълнолетни е хуманизмът, проявяван от законодателя. И най-съвършената наказателна система не може да има особен ефект в борбата с престъпността на непълнолетните, ако не се съчетава умело със система от мерки с превантивен характер. Следвайки тази политика Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при община Карлово, работи успешно по организиране и реализиране на инициативи по първичната превенция на територията на общината, чрез дейности алтернативни на детското асоциално и девиантно поведение. За целта са проведени срещи с директори на училища, педагогически съветници, класни ръководители. Привлечени са и родителите като партньори. Комисията реализира различни общински инициативи, заложи в програмата на МКБППМН. Комисията участва като партньор в провеждането на спортни инициативи, призовавайки, че спортът е най-добрата превенция алтернатива на социално-негативното поведение на подрастващите.

Към Комисията има определени обществени възпитатели, които оказват помощ на родителите или на лицата, които ги заместват, за корекции в поведението и когато е необходимо да се предотврати безнадзорност или извършването на противообществени прояви.

Много са инициативите и участията на децата и учениците през 2021 год. Проведени следните превантивни програми и проучвания:

✓ Образователни – 11 бр.:

„Рискове от ранните бракове“, „Здравословен начин на живот“, „Вредата от наркотиците“, „Съвременното училище и образование“, „Кибер тормоз“, „Детско правосъдие“, „Развитие на таланти и социални умения“, „Най-често извършвани противообществени прояви от малолетни и непълнолетни. Жертви на противообществените прояви. Права на пострадалите. Наказания за извършителите“, „Доброволчеството – фактор за реализация“, „В страната на знаците“ – театрална постановка“.

Участващи: 22 родители, 320 малолетни и 203 непълнолетни.

✓ Асоциално поведение - 3бр.:

„Клас за пример“, „Ранни бракове“, „Безопасно лято“.

Участващи: 65 малолетни и 38 непълнолетни.

✓ **Насилие между деца -12 бр.**

„Да изпратим розово послание с балони“ кампания в Деня на розовата фланелка. Включиха се 11 училища и ЦНСТ – Карлово.

Участващи: 10 родители, 1200 малолетни и 2450 непълнолетни.

✓ **Наркотични вещества, алкохол, тютюнопушене – 2 бр.**

„Вредата от алкохола и тютюнопушенето“;

„През очите на един зависим“ - изложба, демонстрация със симулационни очила за алкохол и наркотици.

Участващи: 25 родители, 23 малолетни и 135 непълнолетни.

✓ **Здравни – 2 бр.:**

„Как да растем здрави и силни“;

„За един по чист град“; - кампания на доброволците на МКБППМН

Участващи: 56 малолетни и 65 непълнолетни.

✓ **Културни – 4 бр.:**

Конкурс за най – оригинална традиционна мартеница

„Великденско вдъхновение» - конкурс за великденска картичка

„Спомен за моето лято“;

„Коледно вълшебство у дома“; - конкурс за коледна украса на дома

„Подари усмивка за коледа“.

Участващи: 30 родители, 85 малолетни и 176 непълнолетни.

✓ **Спортни – 2 бр.:**

Състезание по волейбол - „Ден без цигарен дим“;

„С приятелство и спорт срещу насилието“;

Участващи: 32 непълнолетни.

В 36-те програми са участвали - 87 родители, 2069 малолетни и 3099 непълнолетни.

През годината е проведено и анкетно проучване на тема „Агресия“ с участието на 539 непълнолетни.

По заявки на училищата за изнасяне на лекции и беседи, обществените възпитатели посещават и представят всяка тема по атрактивен начин. Провеждат се индивидуални консултации в Консултативен кабинет към МКБППМН, като специалисти психолози, логопед, специален педагог се грижи за преодоляване на проблемното поведение.

❖ **Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения**

При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (чл. 174,чл.5, ЗПУО); провеждат се анкети по училища за установяване потребностите и обучителните затруднения. Има сформирани екипи за превенция, които координират работата си с класните ръководители. Осигурено е допълнително обучение по предмети, оgramотояване на ученици, за които бълг. език не е майчин, провеждат се консултации по предмети и допълнителни консултации, извън учебно време.

Ранното оценяване е процес на оценка на образователните потребности на децата при постъпването им в ДГ /на възраст от 3г. до 3г. и 6 месеца/ с цел предотвратяване на риска от обучителни затруднения. Оценката е индивидуална и се извършва от педагогически специалисти в ДГ. Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето в детската градина и се диагностицират точните проблемни области на децата с обучителни затруднения. Екипите за подкрепа осигуряват консултации по предмети, психологическа и социална подкрепа.

❖ Логопедична работа

На територията на община Карлово има назначени логопеди в ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово, СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре, ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново, ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино. Осигурен е и специализиран кабинет за диагностика и работа с детето. В останалите училища и детски заведения няма такъв специалист. Те ползват услугите, при необходимост на логопедичен център. Логопедите от гр. Карлово работят и с деца от други училища и населени места при потърсена помощ.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

❖ Работа с дете и ученик по конкретен случай

Допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Тя се извършва от координиращ екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден със заповед на директора на детската градина за конкретно дете.

За извършването на оценката родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето, представя следните документи:

- заявление;
- статуси от проведени предварителни изследвания и консултации – психологични, логопедични, медицински – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето/ученика;
- всички необходими здравни, социални, съдебни, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето или ученика;
- протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия или от друга експертна лекарска комисия с приложени лична амбулаторна карта, съдържаща необходимите изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при деца и ученици с хронични заболявания.

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител.

Търси се съдействие, в случай на необходимост и от регионалния център за подкрепа в процеса на приобщаващото образование, от държавния логопедичен център, от центъра за подкрепа за личностно развитие, включително и от център за специална образователна подкрепа.

Във всяко училище се работи по конкретен случай, като екип от специалисти установява потребностите и проблемите. Този екип разработва и индивидуални планове за работа. В зависимост от необходимата подкрепа се търси съдействие от Комплекса за социални услуги – Карлово, който включва в себе си:

- **Център за настаняване от семеен тип за деца /младежи с увреждания** – услугата предоставя индивидуална грижа за децата и младежите, лишени от родителски грижи, изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.
- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания** – В ЦНСТ е осигурена среда, близка до семейната, при която децата получават подкрепа за вписването им социалната среда, достъп до здравеопазване, медицинска и социална рехабилитация, качествено образование, професионална подготовка и ориентиране.
- **Дневен център за деца с увреждания** – осигурява комплекс от социални услуги с цел повишаване качеството на живот на децата с увреждания и техните семейства, чрез използването на иновативни методи и подходи.
- **Център за обществена подкрепа** – услугите са насочени към деца и младежи, настанени в специализирани институции, деца и техните семейства в риск, деца с девиантно поведение, отпадащи от училище деца.

❖ **Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания.**

В училищата и детските градини на територията на община Карлово не се прилага такава рехабилитация, поради липса на специалисти. Тази помощ се извършва в центровете за предоставяне на такива услуги. Те разполагат с екип от специалисти, работещи с децата и учениците.

❖ **Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти**

Училищата и детските градини в общината не разполагат с достъпна архитектурна среда и технически средства. Изключения са училищата, в които има изградени съоръжения за достъпна архитектурна среда /рампи/. Те са : СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово и ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово.

Дидактически материали и методики са осигурени, разработват се и планове за подкрепа на детето и ученика, като се определят и часовете за ресурсно подпомагане.

❖ **Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания**

Обучението в детските градини трябва да се осъществява чрез игра. Играта на детето ни дава информация за отделните сензорни системи (зрителна, слухова, тактилна, вестибуларна) и тяхното функциониране в синхрон. Адекватно избраната и модифицирана като правила игра, би могла да използва водещата дейност на детето (например движението), стимулирайки и останалите канали за приемане и преработка на информацията. Играта е дейност, която представя възможност да се стимулират всички области на развитие на детето. Тя свързва света на възрастните с този на децата, затова трябва да бъде основно средство за стимулиране и комуникация.

Няма създадени условия за деца със сензорни увреждания. В детските градини липсват такива кътове за игра. Училищата не разполагат със специализирани програми за обучение и дидактически материали.

❖ Ресурсно подпомагане

На територията на община Карлово се предоставя ресурсно подпомагане на 71 деца и ученици.

Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители и други педагогически специалисти, от екипите за подкрепа за личностно развитие в ДГ и училище. Провежда се в индивидуална програма и групов форма, в зависимост от плана за подкрепа и може да включва следните дейности:

- адаптиране към учебното съдържание;
- осигуряване на помощни средства и технологии;
- съвместна работа между специалистите;
- терапевтична подкрепа;
- консултиране за използване на оптималните образователни ресурси;
- обучение чрез алтернативни форми на комуникация.

❖ Деца със специални образователни потребности

При работа с деца със СОП се осъществява взаимодействие между учителя в групата, родителя, ресурсния учител и логопеда с цел осигуряване на подходяща среда за децата със СОП. Провеждат се консултации и наблюдения. Изработва се график за работните заседания на Екипа за комплексно педагогическо оценяване. Реализират се срещи на Екипа за подкрепа на личностното развитие по график от координатора с участие на всички заинтересовани страни. За всяко заседание се води протокол. Предвид особеностите на детето се съставя индивидуален план за работа и се попълва оценка за общото му развитие.

Осигуряването на кабинет с необходимите технически средства за работа с деца със СОП е задължително, но в училищата и детските градини няма обособени такива специализирани кабинети.

За да бъдат социализирани в ежедневието на детското заведение и училището, децата със СОП се включват в дейности, подходящи за тяхното здравословно състояние.

Деца със СОП има в:

- ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово – 19 ученици;
- ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня – 1 ученик;
- ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисура – 1 ученик;
- ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – 1 ученик;
- ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново - 3 ученик;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово – 8 ученици;
- СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – 16 ученици;
- СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово – 20 ученици;
- ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово - 1 дете;
- ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово – 2 деца;
- ДГ „Зорница“ – гр. Карлово – 3 деца;
- ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово – 2 деца.

❖ В риск

Основен приоритет в работата на Министерството на образованието и науката и общината е пълният обхват и включването на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст в образователната система, както и осигуряването на равен достъп до образование на всички деца и ученици. За пълното обхващане и задържане на децата и учениците в задължителна училищна възраст се прилагат всички мерки и дейности съгласно създадения Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по Постановление № 100 на МС от 8 юни 2018 год. Механизмът регламентира дейността на екипите за обхват и функциите на отделните институции на национално, регионално и общинско ниво в процеса на издирване и включване на не обхванатите в образование деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Ролята на семейството и успешното взаимодействие с него при осъществяване на грижите за детето в предучилищна възраст са значим фактор за обхвата в образованието и за образователните резултати на децата и учениците. Затова усилията на всички са насочени приоритетно и към подобряване ефективността на взаимодействието с родителите от уязвимите общности. Екипите за обхват следят рисковите ученици, посещават домовете им, разговарят с родителите, ако е необходимо се правят консултации с психолог; осъществява се работа в екип, като учениците се включват в групи за ЦО и занимания по интереси. Работят през цялата учебна година с ромската общност. Създадени са необходимите условия за ефективно приобщаващо образование на децата и учениците чрез използване на интерактивни методи на преподаване. Осъществена е извънкласна работа, занимания по интереси, организиран отход и спорт за учениците. Чрез целодневната организация на учебния ден се предоставят на учениците разнообразни възможности за интелектуално, физическо и социално развитие и се осигуряват условия за по-добра адаптация към училищния живот. Осъществява се обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни.

Във всяко училище се провеждат консултации с децата в риск за установяване на проблема и адекватни мерки за справяне. Основни проблеми, водещи до отпадането на децата от училище:

- липса на родителски контрол и капацитет;
- липса на мотивация за посещаване на училище;
- недостатъчни доходи на семейството и бедност.

ДГ „Радост“ – гр. Калофер – 20 деца в риск;

ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново – 47 ученици;

ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре – 22 ученици;

СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово – 4 ученици.

❖ С изявени дарби

Община Карлово стимулира децата с изявени дарби, като има дава възможност за изява в концерти, изложби, пленери, конкурси, празнични програми в културния календар на общината. Всяка година по повод 24 май изявените деца на Карлово

получават грамота и награда за постиженията си през годината. Отпуска стипендия на изявили се ученици с постижения в спорта и в други области.

Подкрепата на деца с изявени дарби се осъществява и в детските заведения:

- идентифицират се индивидуалните потребности и се осигурява подкрепа за всяко дете с изявена дарба;
- прилага се диференциран подход и индивидуална работа със деца с изявени дарби;
- осигурява се подходяща материална среда за развитие на дарбата на детето – оборудване, консумативи, материали и др.;
- дават се възможности за участие в национални изяви и международни инициативи;
- осигурява се допълнителна подкрепа за деца с трайни постижения – съгласно плана за подкрепа.

Подкрепата на деца с изявени дарби се осъществява и в училищата, като се дава възможност на всяко дете да покаже своите умения с участието си в различни конкурсни направления. С утвърден план за подкрепа на изявените ученици те са стимулирани с грамоти, предметни и парични награди.

❖ С хронични заболявания

Информация за дете с хронично заболяване постъпва от родители и медицински специалист. Осигурява се подкрепяща среда от специалисти при необходимост – психолог, логопед, ресурсен учител. Изготвя се оценка на индивидуалните потребности в зависимост от ДОС. Провеждат се консултации и работа по предварително изготвен план. Партньорството с родители, училищни настоятелства, обществени съвети дават възможност за преодоляване на трудностите при предоставяне на грижа за детето и осигуряване на всичко необходимо, подходяща материална среда, достъп до средства за информация и комуникация. В детските заведения и училищата на територията на община Карлово на този етап няма деца с хронични заболявания.

Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие, се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализирани обслужващи звена.

V. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

След изложената информация за състоянието на предучилищното и училищно образование на територията на община Карлово и взаимодействието между ключовите фактори в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие, се направи оценка, идентифицираха се нужди и се изведоха следните изводи:

1. Силни страни

- ✓ В община Карлово има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование /СПУО/ за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигуряват там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.
- ✓ В община Карлово съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в СПУО, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
- ✓ Община Карлово е разработила самостоятелно и прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез дофинансиране и общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности.
- ✓ Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.
- ✓ Внедрени са съвременни технически средства за управление, обучение и комуникации.
- ✓ Разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателната програма.
- ✓ Педагогическата колегия е с много добра квалификация и опит, отговорно отстояваща професионалните си ангажменти.
- ✓ Реализирани проекти с участието на учители и ученици.
- ✓ Създадени са условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време.
- ✓ Създадени разнообразни условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. на всяко дете и ученик, участващо във формите на извънкласна дейност.
- ✓ Осигурени условия за надграждане на получените в училище знания, умения и компетентности на учениците и повишаване мотивацията за активно учене.
- ✓ Създадени условия за максимално прилагане на практика на усвоените знания и формиране на личностни качества.
- ✓ Наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания, съобразно свободното време и интереси на участниците
- ✓ Осигуряване на свободен избор и достъп до учебните групи, чрез заявления за участие, анкетно допитване и проучване на потребностите от практически занимания.

- ✓ Създаден много добър микроклимат на работа и взаимоотношения между педагозите, деца, ученици, родители, позитивен организационен климат, създадени условия за сътрудничество и ефективна комуникация.
- ✓ Създадени условия за професионално насочване на подрастващите и прилагане на практика на усвоените умения в учебните групи.
- ✓ Споделяне на добри практики с колеги от други детски градини в страната и повишаване на квалификацията на учителите.
- ✓ Развита система за вътрешна квалификация, провеждане на открити занимания, обмен на добри практики и съвместни инициативи.

2. Слаби страни

- ✓ Слаб е интересът от развитие и обучение на част от учениците и техните родители, поради трудна реализация на пазара на труда.
- ✓ Демотивация за учене от ниското заплащане на висококвалифициран труд в региона.
- ✓ Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците от селата.
- ✓ Невъзможност за осигуряване на педагогически съветник, логопед и ресурсен учител във всяко училище на територията на общината.
- ✓ Липса на подходяща архитектурна среда за обучение на ученици с физически увреждания.
- ✓ Липса на адекватно отношение на обществото към образованието и училището като цяло.
- ✓ Нарастващ обществен негативизъм към учителската професия.
- ✓ Намалена мотивация на педагогическия персонал за справяне с трудностите, съпътстващи ежедневно учебния процес.
- ✓ Ниска заинтересованост на родителите.
- ✓ Намаляване броя на децата (ниска раждаемост), поради липса на работа за младите хора и изселването им от общината.
- ✓ Засилващи се процеси на задълбочаващ се дисбаланс в териториалното разпределение на населението-съсредоточаване на хората в активна възраст в големите и областните градове и застаряването на населението в селата.
- ✓ Постоянни и обемни изменения в нормативната уредба, които изцяло ангажират времето на педагогическия персонал.

3. Възможности

- ✓ Разработване на Общинска стратегия и програма за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Карлово.
- ✓ Създаване на подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците, в съответствие с държавните образователни стандарти.
- ✓ Назначаване на педагогически съветник, логопед, ресурсен учител и мед. специалист във всяко училище и детско заведение с цел ефективна подкрепа за личностно развитие.
- ✓ Осигуряване на разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно- възпитателния процес.

- ✓ Включване на родителите в инициативи и съвместни дейности.
- ✓ Тясно сътрудничество между детската градина, училищата и ЦПЛР за насочване на талантливите деца към школите, както и деца с проблеми с цел превенция.

4. Заплахи

- ✓ Тенденция към намаляване на децата и учениците на територията на община Карлово.
- ✓ Липса на специалисти за реализиране на допълнителната подкрепа на учениците.
- ✓ Ниска мотивация при учениците към придобиване на образование.
- ✓ Демотивиране на педагогическите специалисти, които реализират допълнителната подкрепа.
- ✓ Липса на ефективно диагностициране на деца със СОП.
- ✓ Недостиг на финансови средства за осигуряване на подходяща образователна среда, съгласно държавните образователни изисквания.
- ✓ Безработица и икономическа несигурност сред родителите във връзка с пандемията, което затруднява образователния процес.

VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ:

В двегодишния период на втората Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците да се осигурят ключовите фактори и ресурси за успешен старт в осигуряването в образователните институции на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Осигуряване на процес и среда на учене, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Оперативна цел 2: Осигуряване на качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

Оперативна цел 3: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Оперативна цел 4: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Оперативна цел 5: Оптимизиране на процеса на приобщаване в условията на обучение от разстояние в електронна среда /ОРЕС/.

ОСНОВНИ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Мерките са групирани според шестте оперативни цели и представят насочващи примерни направления и дейности за общината, образователните институции и другите държавни институции, които ще планират и изпълняват конкретни дейности, според своите компетентности.

По оперативна цел 1: Осигуряване на процес и среда на учене, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Мярка 1.1. Оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и определяне на необходимостта от обща или допълнителна подкрепа.

Мярка 1.2. Осигуряване на обща подкрепа на децата и учениците с обучителни трудности в образователните институции.

Мярка 1.3. Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците в образователните институции.

Мярка 1.4. Планиране и реализиране на дейности за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация, реакция и преодоляване на проблемно поведение и нарушения на дисциплината от деца и ученици в образователните институции.

Мярка 1.5. Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците с хронични заболявания в образователните институции.

Мярка 1.6. Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците в риск и от уязвими общности.

Мярка 1.7. Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за мотивиране и позитивна самооценка, в т.ч. и ученици със СОП.

Мярка 1.8. Осъществяване на дейности на образователните институции за подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Участие в общински, областни, национални проекти и програми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта за осигуряване на личностно развитие на децата и учениците и стимулиране на инициативност и творчески потенциал. Прилагане на системи за награждаване и поощрения на училищно, общинско и областно ниво.

Мярка 1.9. Кариерно консултиране и ориентиране на учениците в зависимост от потребностите, интересите, способностите, предпочитанията и ценностите.

Мярка 1.10. Намалване на дела на преждевременно напусналите образователната система и реинтеграция.

Мярка 1.11. Познаване и използване на възможностите на Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

По оперативна цел 2 – Осигуряване на качество на човешки, материални, технически и финансови ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици

Мярка 2.1. Подобряване на материалната база за спортни дейности в училищата и осъвременяване на кабинети и класни стаи/занимални и осигуряване на допълнителни учебно-технически средства за повишаване на качеството на образование и възпитание.

Мярка 2.2. Осигуряване на специалисти в образователните институции за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.

Мярка 2.3. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите от обща и допълнителна подкрепа.

Мярка 2.4. Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детските градини.

Мярка 2.5. Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.

По оперативна цел 3: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Мярка 3.1. Подобряване достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

Мярка 3.2. Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност.

Мярка 3.3. Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции.

Мярка 3.4. Осигуряване на специализиран транспорт от дома на детето с увреждане до съответната детска градина, училище или център за подкрепа за личностно развитие чрез използване на ресурсите на доставчиците на социални услуги.

Мярка 3.5. Организиране на необходимите улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.

По оперативна цел 4: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Мярка 4.1. Взаимодействие с родителите. Разработване и утвърждаване на модели на добри практики за съвместна дейност с родители и местна общност в подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

Мярка 4.2. Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности.

Мярка 4.3. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби.

Мярка 4.4. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие.

Мярка 4.5. Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище и обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици.

Мярка 4.6. Изпълнение на дейностите, включени в Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Мярка 4.7. Междуйнституционално сътрудничество и координация.

По оперативна цел 5: Оптимизиране на процеса на приобщаване в условията на обучение от разстояние в електронна среда /ОРЕС/.

Мярка 5.1. Осигуряване на възможност за дистанционното обучение и подкрепа на всяко конкретно дете и ученик в условията на ОРЕС.

Мярка 5.2. Усъвършенстване на професионалните умения на педагогическите специалисти за работа в условията на ОРЕС.

Мярка 5.3. Развитие на ефективно сътрудничество с родители на деца и ученици със СОП в условията на ОРЕС.

VII. КООРДИНАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА.

Изпълнение на Общинската стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците се осъществява чрез ежегодно изготвяне годишен план на дейностите. До 30 април общинският съвет по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието - Пловдив приема предложеният годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие съгласно чл. 197, ал. 3 от ЗПУО.

Съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 20 май заедно с отчета за изпълнение на дейностите от годишния общински план за предходната година. Въз основа на планираните и реализираните дейности за личностно развитие на децата и учениците се осъществяват проследяването на изпълнението, отчитането и постигнатите резултати през целия период на действието на областната стратегия, както и анализ на напредъка и развитието в постигането на целите и конкретните резултати от изпълнението на стратегията през 2020 г.

Мониторингът на общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие ще се осъществява чрез систематично събиране, отчитане и трансфер на информация за достигнатия етап на изпълнение на мерките на стратегията, идентифициране на проблемите и даване на препоръки и предприемане на коригиращи мерки. Мониторингът на общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие се извършва чрез създаване на система за събиране на данни, обработка и съхранение на данни на местно ниво.

Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Карлово е разработена в съответствие с националните приоритети и законови разпоредби, свързани с осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците, като се отразява обективното състояние и спецификата на институциите в системата на предучилищното и училищното образование в общината. Реализирането на стратегията е продължителен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените. Постигането на заложените стратегически цели е възможно с обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки.

Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване.

Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече с участието на самите деца.

Качественото образование предполага непрекъснато надграждане на знания и умения с оглед максимално развитие на потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация. От една страна, образованието трябва да позволи да се развие заложеното у всяко дете. То трябва да насърчава проявлението и максималното развитие на способностите на детето, както в процеса на обучение (натрупване на знания и формиране на умения), така и в процеса на възпитание (развитие на личността). От друга страна, системата на предучилищното и училищното образование трябва да създава условия за добра социална реализация, както в професионален, така и в личностен план. Детето трябва да може да реализира в максимална степен своите житейски планове, като зачита правилата и не накърнява правото на другите да реализират своите житейски планове.

Равният достъп до качествено образование означава осигуряване на достъп на всички деца до съизмеримо по качество образование. За целта трябва да се осигури възможността децата и учениците да посещават училища и детски градини със съвременна материално-техническа база и с квалифицирани учители, където те да получават образование, съответстващо на потребностите на съвременния живот.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равноправен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация. Подкрепата извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност. Грижата и вниманието за нашите деца е най-важната мисия в живота ни! Перифразирайки думите на канадския писател и психолог Джон Кехоу, ще заключим, че детският мозък прилича на градина, за която възрастният може да се грижи, а може и да я занемари. Той е градинарят и може да

развие градината или да я остави да запустее. Един ден обаче на него ще му се наложи да яде плодовете или на труда си, или на собственото си бездействие.

IX. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ)

ГРАО- Гражданска регистрация и административно обслужване

ДГ - Детска градина

ДОС – Държавен образователен стандарт

ЕПЛР - Екип за подкрепа за личностно развитие

ЗБППМН - Закон за борба с противообществени прояви на малолетните и непълнолетните

ЗПУО - Закон за предучилищното и училищното образование

ИКТ - Информационни и комуникационни технологии

МКБППМН - Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетните и непълнолетните

МОН - Министерство на образованието и науката

НП – Национална програма

НСИ - Национален статистически институт

НУ – Начално училище

ОЗД - Отдел „Закрила на детето“

ОУ - Основно училище

РУО - Регионално управление на образованието

СОП - Специални образователни потребности

СУ - Средно училище

ЦНСТ – Център за настаняване от семеен тип

ЦОП - Център за обществена подкрепа